

VERNEVERDIGE KALKOVNER I VEST-AGDER

Av Elisabeth Gjertsen

Bevaring - fredning startet med kalkovnen som ligger på Gudrun Sødals eiendom på Sødal, etter at hun i avisen ber om hjelp til å bevare kalkovnen med mere på ekspropiert eiendom.

Kristiansand, Sørlandets Geologiforening ved Reidar Tellefsen og Einar Mykland kontakter grunneieren og besiktiger kalkverket med ovn i juni 1980. Kalkovnen er anlagt i 1826.

Opplysning: Grunneier har kontaktet

advokat i mai 1980. Advokaten har sendt brev til Fylkeskonservatoren med henstilling om hjelp til fredning/bevaring av kalkovnen. Vegvesenet skal bygge ny vegtrase ca 3 m fra kalkovnen og en eldre lagerbu der kalken ble lesket skulle rives. Fylkeskonservator har ikke svart da jeg kontaktet byarkitekten ca 20 juni med spørsmålet: »Hvordan går vi fram for å få en ting fredet?» Byarkitekten blir meget interessert, da det er et stykke av Kristi-

ansands tekniske historie. Bør bevares! Han ringer fylkeskonservatoren som lover snarest å kontakte grunneieren, og gå på befaring. Alt i mai hadde han fått denne henvendelsen fra advokaten, som sagt. Hvor langt er så vegsjefens planer kommet? Planene er kommet langt, og dette refereres fylkeskonservatoren.

Geologiforeningen ber om fortgang i saken. Kalkovnene er minst 10 m høy, litt svake murer av elde. En kan selv tenke seg resultatet med vegarbeid og stor tungtrafikk på 3 m avstand fra ovnen. Kontakter fylkeskonservator 5. august. Hva er gjort? Jo, han har vært på befaring, og snakket med grunneieren, og var meget interessert. Murene må restaureres. Teknisk museum i Oslo er også interessert. Advokaten har fått støtteerklæring som er sendt vegsjefen med henstilling om å legge veien så skånsomt, og lengst vekk fra kalkovnen som mulig. Her har det og vært korrespondanse med fylkesmuseet. *Videre arbeide!*

Vi samler alle tekniske data om livet og driften i kalkheia, og alle geologiske opplysninger om skarn med dens mineraler og struktur. Gamle fotos omfotograferes. Dette ga følgende ringvirkninger:

Teknisk museum er interessert i å få bevilgninger til bevaring av intakte kalk-

ovner i vest Agder fylke.

Kalkovnen på Snik Lindesnes (Agnesfest), er godt vedlikeholdt, forteller fylkeskonservatoren som har vært på befaring med Teknisk museum. Fylkeskonservatoren er nokså ny i sin stilling her, og ante ikke om de to andre kalkovnene i Kristiansandområdet. Nemlig: Erklev og Bakken kalkverk i Tveit gamle kommune. Vi har besørget fotos, fakta og data fra grunneierne for fylkeskonservatoren til bevarings- og fredningsforarbeidet.

Resultat april 1981: Fylkeskonservatoren opplyser at vegvesenet har bevilget 50 000 – 70 000 kr til restaurering av kalkovnen og veien legges minst 7 - 8 meter lengre ute i vannet fra kalkverket på Sodal.

Så dere ser! Det nytter å treffe de rette instanser. Gamle redskaper er registrert av Fylkesmuseet. Deriblandt, ei sjepe anno 1840, som de brukte til å måle ferdig kalk med for salg.

Er det noe lignende i ditt nærmiljø av geologisk interesse som bør tas vare på?